

NUINA DE PASCA 'E NADALE

I) RITUS A S'INTRADA

Saludu de su Presidenti

☩. In nòmini de su Babbu, de su Fillu e de s'Ispíridu Santu.

☩. **Amen.**

☩. Sa gràtzia de su Segnori nostru Gesu-Cristu, s'amori de Deus e sa comunioni de s'Ispíridu Santu siat cun totu bosàterus.

☩. **E siat cun tegus puru**

Solu: Ecu, dèu ap' a benni allestru, e ap'a beti cun mei sa paga,

Totus: Po torrai a dognunu cufromma a s'òbera sua.

S. Dèu seu sa A e sa Zeta, narat su Segnori Deus:

T. Su primu e s'úrtime, Su chi fiat, Su chi est e Su chi at a benni.

S. S'Ispíridu e s'isposa nant: Beni!

T. E chini iscurtat torrit a nai: Beni!

S. Chini tenit sidi, bèngiat!

T. Chini bolit, umprat àcua de vida.

S. Chini atestat custas cosas narat: Eja, ap'a benni allestru!

T. Amen-Gésus! Beni, Segnori Gesùs!

☩. In nomen de su Babbu e de su Fizu e de s'Ispíridu Santu.

R/ **Amen.**

☩. Sa gràtzia de su Segnore nostru Gesu-Cristu, s'amore de Deus e sa comunione de s'Ispíridu Santu siat cun totu bois.

☩. **E siat cun tegus puru.**

Solu: Acò, deo apo a bènnere allestru, e apo a batire cun megus sa paga,

Totus: Pro torrare a cadaunu cufromma a s'òbera sua.

S. Deo so sa A e sa Zeta, narat su Segnore Deus:

T. Su primu e s'últimu, Su chi fit, Su chi est e Su chi at a bènnere.

S. S'Ispíridu e s'Isposa narant: Beni!

T. E chie iscultat torret a nàrrere: Beni!

S. Chie tenet sidis, benzat!

T. Chie cheret, umprat abba de vida.

S. Chie atestat custas cosas narat: Emmo, apo a bènnere allestru!

T. Amen-Gésus! Beni, Segnore Gesùs!

Invitatóriu o Cantu de is Profetzas

S. Regem venturum, Dominum, Venite, adoremus

T. Regem venturum, Dominum, Venite, adoremus.

Opuru:

S. Lompendi est su Segnori: benei a dh'adorai.

T. *Lompendi est su Segnori: benei a dh'adorai.*

1. Gosadindi, sa filla de Sion, | alligradindi, sa filla de Gerusalemme; + ecu, su Segnori at a benni, | e cussa dí si at a fai una luxi manna. | De is montis e de is serras is àcuas ndi ant a calai alligras, * ca benit unu profeta mannu | e issu at a arrennoai sa citadi de Gerusalemme.

S. Lompendhe est su Segnore: Benide a l'adorare.

T. *Lompendhe est su Segnore: benide a l'adorare.*

1. Gosa, fiza de Sion, | allègradi, fiza de Gerusalemme: + Acò, su Segnore at a bènnere | e in cussa die si at a fàghere una lughe manna; | dae sos sos montes sas abbas ndhe ant a falare allegras, * proite at a bènnere unu profeta mannu | e isse at a annoare sa citade de Gerusalemme.

2. Ecu, at a benni su Deus umanau |
 issu si at a setzi in s'iscannu de Dàvidi: +
 bosatrus etotu dh'eis a biri |
 e si ndi at a alligrai su coru bostu.

3. Ecu, at a benni su Signori, s'Amparu nostu, |
 su Santu de Israeli; |
 in conca at a portai sa corona **de** su régniu, +
 e at a cumandai de mari a mari, |
 fintzas a is úrtimas lâcanas de sa terra.

4. Ecu, at a cumparri su Signori, |
 e a fuedhu spéndiu non at a mancai +
 chi no benit luegu, billai abetendu ~
 ca at a benni e no at a istentai.

5. Su Signori at a abasciai cumentì àcua de celu
beneita +
 in is dis cosa sua ant a infroriri giustìtzia e paxi in
abbundàntzia. *
 Totu is urreis dh'ant a adorai |
 e dh'ant a serbiri totu **is** gentis de sa terra.

6. At a nasci in mesu nostu unu pipiu, |
 e dh'ant a narri **Deus** forti +
 Issu si at a setzi in su tronu de Dàvidi su babbu |
 e at a èsseri su **rei** nostu; * a issu appartenint
 fortza, sapiéntzia e régniu.

7. Betlemmi, citadi de su Deus Soberanu |
 de tui ndi at a benni su Signori **de** Israeli: +
 is orìginis suas funt de su printzìpiu de is dis de
 s'eternidadi, ~
 e in su mundu dh'ant a connosci **mannu** e bonu; *
 sa bénnida sua at a betí **sa** paxi in terra nosta.

S'ùrtima di si aciungit:

8. Benei, | su tempus de sa sarvesa **est**
 lompendu. +
 Cras etotu dh'eis a biri |
 e po nos at a regnai su **Salvadori** de su mundu.

S. Prope est iam, Dominus, **T. Venite Adoremus**

Opuru:

S. Acanta est su Signori **R̄. Benei a dh'adorai.**

2. Acò, at a bènnere su Deus umanadu |
 isse s'at sètzere in s'iscannu de Dàvide; +
 bois etotu l'azis a bìdere |
 e si ndhe at a allegrare su coro bostru.

3. Acò, at a bènnere su Signore, s'Amparu nostru,
 | su Santu de Israele, |
 in conca at a giúghere sa corona **de** su regnu. +
 e at a cumandhare dae mare a mare, |
 fintzas a sas úrtimas lâcanas de sa terra.

4. Acò, at a cumpàrrere su Signore |
 e at a mantènnere sa **paràula** sua, +
 si non benit luegu, bizade **aisetèndhelu**, ~
 ca at a bènnere e no at a istentare.

5. Su Signore at a falare coment'e abba de chelu
beneita +
 in sas dies suas ant a frorire giustìtzia e paghe in
abbundhàntzia. *
 Totu sos res l'ant a adorare |
 e l'ant a servire totu **sas** zentes de sa terra.

6. At a nàschere pro nois unu pitzinnu |
 e l'ant a nàrrere **Deus** forte: +
 isse at a sètzere in su tronu de Dàvide, babbu
 suo, | e at a èssere **su** re nostru * a isse appartenent
 fortza, sabiéntzia e regnu.

7. Betlemme, tzitade de su Deus Soberanu, |
 dae a tie at a bènnere su Signore de Israele, +
 sas orìginis suas sunt dae su printzìpiu de sas dies
 de s'eternidade, ~
 e in su mundhu l'ant a connòschere **mannu** e
 bonu; * sa bénnida sua at a batire paghe in terra
 nostra.

S'ùltima die si agiunghet:

8. Benide. | su tempus de sa sarvesa **est**
 lompendhe. +
 Cras etotu l'azis a bìdere | e pro nois at a regnare
 su **Salvadore** de su mundhu.

S. Prope est iam, Dominus, **T. Venite Adoremus**

Opuru:

S. Acurtzu est su Signore: **T. Benide a l'adorare.**

II) RITUS DE SA PARÀULA

Sa primu dí

Una evangelizatzioni noa, coment'e una "implantatio" noa, depit arriconnòsciri cun prus craresa su chi distínguit is Sardus.

De su Concíliu Plenàriu Sardu

1 § 1. Is dexi Diòcesi chi teneus in Sardigna, parti sintzilla de su pópulu de Deus aundi est abberu presenti e bia sa Crésia de Cristus, funt ascurtendi a su Segnori, chi at nau a is Discépus suos: “Andai in totu su mundu e predicai s’Evangéliu a dónnia creatura” (Mc 16,15). Orbescendi su de tres millénnius cristianus, custa missiõni in calencuna manera “est ancora cumentzendi” (G.P. II, *Redemptoris missio*, n. 1): su cambiamentu mannu chi est fendi sa genti de is tempus nostus arrechedit *una “implantatio” evangélica noa*. Is Crésias diocesananas de sa Sardigna, isciendi chi no depit fartai s’agiudu torrau de s’una cun is àteras po chi si potzat fai cun profetu òpera de evangelizatzioni, si atóbiant in Concíliu Plenàriu po si pregontai ita totu pertocat is dificutadis chi dipendint de sa cultura distintiva de is Sardus de oi.

§ 2. Si castiaus su pópulu sardu – bistu aintru de sa cultura ocidentali – e fatu contu chi sa Crésia in Sardigna si ndi cunsiderat parti bia, arresurtat craru chi issa etotu est oi sugeta a cambiamentu lestru, cun totu chi dha distínguit in manera forti piessignus originalis. Totu custu tzérriat sa Crésia de Deus in Sardigna a fai una evangelizatzioni noa, chi fatzat crèsciri su cristianésimu in su pópulu nostu e, innantis de totu, su cristianésimu in is comunidadis eclesialis, in sa filada e in s’idea de “fai resaltai su chi prus distínguit e dexit a is Sardus”.

Sa segunda dí

Sa Sardigna si obèrgiat a totu su mundu po èssiri prus arrica e no prus pòbera.

De su Concíliu Plenàriu Sardu

3. Su pópulu sardu de oi faci a is valoris predicaus in is Evangélius.

§ 1. Is Sardus sentint su própiu *clima culturali ocidentali fatu de pluralismu e de diversidadis*. In s’istória sua sa Sardigna at passionau po medas iscórrius: Cabu ’e susu e Cabu de bàsciu, medas bidhas e in is

Sa prima die

Una evangelizatzione noa, coment'e una "implantatio" noa, depet riconnòschere cun prus craresa su chi distinghet is Sardos.

De su Concíliu Plenàriu Sardu

1 § 1. Is deghe Diòcesi chi teneus in Sardigna, parte sintzilla de su pópulu de Deus inue est abberu presente e bia sa Crésia de Cristos, sunt iscurtandho a su Segnore, chi at nau a is Discépus suos: “Andhae in totu su mundhu e predicae s’Evangéliu a dónnia creatura” (Mc 16,15). Abbreschendho su de tres millénnios cristianos, custa missione in calencuna manera “est ancora cumenciandho” (G.P. II, *Redemptoris missio*, n. 1): su cambiamentu mannu chi est faendho sa gente de is tempos nostros *arrechedet una “implantatio” evangélica noa*. Is Crésias diocesananas de sa Sardigna, ischendho chi no depet fartare s’agiudu torrau de s’una cun is àteras po chi si potzat fàere cun profetu òpera de evangelizatzione, si atóbiant in Concíliu Plenàriu po si pregontare ite totu pertocat is dificutades chi dipendhent de sa cultura distintiva de is Sardos de oe.

§ 2. Si abbaidaus su pópulu sardu – bistu aintru de sa cultura ocidentale – e fatu contu chi sa Crésia in Sardigna si ndhe cunsiderat parte bia, arresurtat craru chi issa etotu est oe sugeta a cambiamentu lestru, cun totu chi dha distinghet in manera forte piessignos originale. Totu custu tzérriat sa Crésia de Deus in Sardigna a fàere una evangelizatzione noa, chi fatzat crèschere su cristianésimu in su pópulu nòstru e, innanti de totu, su cristianésimu in is comunidades eclesiales, in sa filada e in s’idea de “fàere resartare su chi prus distinghet e deghet a is Sardos”. [n. 2].

Sa segundha die

Sa Sardigna si apèrgiat a totu su mundhu po èssere prus errica e no prus pòbera.

De su Concíliu Plenàriu Sardu

3. Su pópulu sardu de oe fache a is valores predicaos in is Evangélios.

§ 1. Is Sardos sentint su matessi *clima culturale ocidentale fatu de pluralismu e de diversidades*. In s’istória sua sa Sardigna at passionau po medas iscórrius: Cabu ’e asuba e Cabu de bàsciu, medas bidhas e in

bidhas is famíglas anti connotu, fintzas in tempus acanta, discórdias e disamistadis; cun totu cussu, *unu patrimoniu de valoris religiosus, moralis e culturalis comunus* anti fatu unidadi inter totus is Sardus. In tempus de oi, però, si una facilitadi mai connota de comunicai cun su restu de su mundu fait prus arricu de benis e de capacidatis su pópulu nostu, dhu ponit fintzas in *perígulu de malatratai s'identidadi sua alimentada meda de fidi cristiana* e de fai crèsciri diferéntzias mannas in sa manera sua de biri su mundu e sa vida. S'irvilupu est lestru e s'ispédhiu de su nou po su prus *portat pruscatotu is giòvunus a pèrdiri is valoris de su connotu*, lassendi aici sa nébida in s'ànima, s'iscinitzu, sa farta de seguresa e sa timoria po su tempus benidori. Perdendi sa fidi in Deus, chi est su solu chi podit donai sa paxi, si cumprèndit fintzas prus pagu su sensu de sa vida.

Sa tertza dí

Dificurtadis e isperàntzias po sa famíglia e po sa fémina a dis de oi in Sardigna.

De su Concíliu Plenàriu Sardu

3 § 3. Sa genti in Sardigna at biu sèmpiri sa famíglia coment'e cosa firma e segura: *logu de istima, de agiudu, iscola de valoris e de fidi cristiana*. Immoi su cuncordu de sa famíglia e s'idea etotu de famíglia funti perdendi valori e importu. Is dificurtadis e debbilesas de custu primu 'logu' de is raportus umanus, chi at sèmpiri tentu a fundamentu un'istima sintzilla e fideli, benint, e funti efetu e càusa, de sa crisi de sa comunidadi umana prus manna.

3 § 4. In is cambiamentus de sa cultura de oi dhu'intrat e meda sa fémina po totu su chi est. Is Sardus anti sèmpiri cunsiderau sa fémina cun onori coment'e mama e coment'e mulleri e po cussu sa fémina at tentu unu ruolu importanti in sa famíglia e in sa bidha.

Sa realtadi de su mundu de oi e s'idea noa chi tenit de issa etotu portat sa fémina a fai unu trabballu professionali, culturali e políticu chi arrechedit un'àtera manera de èssiri, arrechedit un'àteru echilìbbriu mentali, una manera differenti de èssiri fémina in sa famíglia e in sa comunidadi; *e po cussu tocat chi sa comunidadi e sa Crésia tèngiant un'àtera manera de fai faci a sa fémina cun s'offerta de servítzius e de possibbilitadis noas.*

is bidhas is famíglas anti connotu, fintzes in tempos reghentes, discórdias e disamistades; cun totu cussu, *unu patrimoniu de valores religiosos, morales e culturales comunos* anti fatu unidade inter totus is Sardos. In tempos de oe, però, si una facilitade mai connota de comunicare cun su restu de su mundhu faet prus erricu de benes e de capacidades su pópulu nostru, dhu ponet fintzes in *perígulu de malatratare s'identidade sua alimentada meda de fide cristiana* e de fàere crèschere diferéntzias mannas in sa manera sua de bíere su mundhu e sa vida. S'irvilupu est lestru e s'ispédhiu de su nou po su prus *portat pruschetotu is giòvonos a pèrdere is valores de su connotu*, lassandho deosi sa nébide in s'ànima, s'ischinitzu, sa farta de seguresa e sa timoria po su tempus benidore. Perdendho sa fide in Deus, chi est su solu chi podet giare sa paghe, si cumprèndhet fintzes prus pagu su sensu de sa vida.

Sa tertza die

Dificurtades e isperàntzias po sa famíglia e po sa fémina a dies de oe in Sardigna.

De su Concíliu Plenàriu Sardu

3 § 3. Sa gente in Sardigna at bistu sèmpere sa famíglia coment'e cosa firma e segura: *logu de istima, de agiudu, iscola de valores e de fide cristiana*. Como su cuncordu de sa famíglia e s'idea etotu de famíglia funti perdendho valore e importu. Is dificurtades e debbilesas de custu primu 'logu' de is raportus umanos, chi at sèmpere tentu a fundamentu un'istima sintzilla e fidele, benint, e funti efetu e càusa, de sa crisi de sa comunidade umana prus manna.

3 § 4. In is cambiamentos de sa cultura de oe dhue intrat e meda sa fémina po totu su chi est. Is Sardos anti sèmpere cunsiderau sa fémina cun onore coment'e mama e coment'e pobidha e po cussu sa fémina at tentu unu ruolu importante in sa famíglia e in sa bidha.

Sa realtade de su mundhu de oe e s'idea noa chi tenet de issa etotu portat sa fémina a fàere unu treballu professionale, culturale e políticu chi arrechedet un'àtera manera de èssere, arrechedet un'àteru echilìbbriu mentale, una manera diferente de èssere fémina in sa famíglia e in sa comunidade; *e po cussu tocat chi sa comunidade e sa Crésia tèngiant un'àtera manera de fàere fache a sa fémina cun s'offerta de servítzius e de possibbilitades noas.*

Sa quarta dí

Unas cantu “isperàntzias” de cambiamentu de sa Sardigna de oi: su raportu cun s’Istadu italianu, su sderruimentu de is bidhas, sa disocupatzioni, malis nous, emigratzioni.

De su Concíliu Plenàriu Sardu

3 § 5. *Medas Sardus binti s’Istadu italianu coment’e separau, fintzas istràngiu e contràriu, cosa allena.* A su chi est s’istória chi at portau a tènniri cust’idea si depit aciúngiri oi a bortas sa pagu atentzioni, sa farta de is istitutzionis de s’Istadu po currepòndiri a custas isperàntzias e deretus de sa genti. Chistionis de pagu profetu e de currumpimentu in is amministratzionis púbbricas fàinti bènniri mancu sa fidi in s’Istadu, in is amministratzionis e amministradoris localis. Totu custu iscuncordat cun su bèni comunu.

§ 6. Si castiaus a su movimentu demogràficu de sa Sardigna, bieus ca funti menguendi meda is nàscidas e po cussu etotu arresurtat una popolatzioni imbeciada. Dhoi at un’isbandonu mannu e a sa sighia de medas bidhas, pruscatotu is chi tenint un’economia de campu e de pastoriu, ca sa genti est andendisindi a logus chi dhoi at prus possibilitadis de trabballu. Totu custu cundennat su benidori de sa Sardigna e dhi donat una bisura diferenti po totu su chi at a èssiri sa vida e fintzas s’organizatzioni pastorali de sa Crésia, presenti fintzas a immoi in dónnia logu po comentu fut istèrria sa genti me is bidhas.

§ 7. Is Sardus funti connoscendi unu tempus de disocupatzioni meda, a bortas cun cunsequéntzias gravis: po is efetus disastrosos chi fait, custu arrechedit s’interessamentu mannu de sa Crésia puru, mandada po annuntziai a sa genti chi Deus dh’istimat e si nd’incurat, e a cundennai is pecaos socialis e su chi podit èssiri ritardu o trascuru dipéndiu de is ministradoris. Sa disocupatzioni pertocat pruschetotu is giòvunus e po cussu própiu issus funti sugetus a si pèrdiri de ànimu, a si lassai andai a una vida chene idealis – si no própiu a circari soddisfatzionis in cosas de perunu contu o fintzas fendu mali –, o funti cundennaus a emigrai.

Sa quarta die

Unas cantu “isperàntzias” de cambiamentu de sa Sardigna de oe: su raportu cun s’Istadu italianu, su derruimentu de is bidhas, sa disocupatzione, males noos, immigratzione.

De su Concíliu Plenàriu Sardu

3 § 5. *Medas Sardos bint s’Istadu italianu coment’e separau, fintzes istràngiu e contràriu, cosa angena.* A su chi est s’istória chi at portau a tènnere cust’idea si depit aciúnghere oe a bortas sa pagu atentzione, sa farta de is istituzziones de s’Istadu po currepòndhere a custas isperàntzias e diritos de sa gente. Chistiones de pagu profetu e de currumpimentu in is amministratziones púbbricas fàente bènnere mancu sa fide in s’Istadu, in is amministratziones e ministradores locales. Totu custu iscuncordat cun su bene comunu.

§ 6. Si castiaus a su movimentu demogràficu de sa Sardigna, bieus ca funti menguandho meda is nàschidas e po cussu etotu arresurtat una popolatzione imbeciada. Dhue at un’abbandho-nu mannu e a sa sighia de medas bidhas, pruschetotu is chi tenent un’economia de campu e de pastoriu, ca sa genti est andhandhosindho a logos chi dhue at prus possibilitades de treballu. Totu custu cundennat su benidore de sa Sardigna e dhi giàt una bisura diferente po totu su chi at a èssere sa vida e fintzes s’organizatzione pastorale de sa Crésia, presente fintzes a como in totue po comentu fut istèrria sa genti in is bidhas.

§ 7. Is Sardos funti connoschendho unu tempus de disocupatzione meda, a bortas cun cunsequéntzias graves: po is efetus disastrosos chi fait, custu arrechedet s’interessamentu mannu de sa Crésia puru, mandhada po annuntziare a sa genti chi Deus dh’istimat e si ndhe incurat, e a cundennare is pecaos sociales e su chi podet èssere ritardu o trascuru dipéndhiu de is ministradores. Sa disocupatzione pertocat pruschetotu is giòvonos e po cussu própiu issus funti sugetos a si pèrdere de ànimu, a si lassare andhare a una vida chene ideales – si no própiu a cricare soddisfatziones in cosas de perunu contu o fintzes faendho male –, o funti cundennaos a emigrare.

Sa cuinta dí

Sinnalis de isperàntzia, s'unidadi e sa créschia culturali de is Sardus.

De su Concíliu Plenàriu Sardu

4 § 1. Nosi praxit immoi de fai a biri unus cantu sinnalis bonus de sa realtadi de oi de su pópulu nostu. Difatis, ca credeus in su Segnori arresuscitau seus securus chi in sa realtadi de is Sardus, che in totu su Mundu, est sèmpiri presenti e nosi ànimat s'Ispíridu Santu, chi si fait a biri cun medas sinnalis de bèni e de isperàntzia incarnaos in su coru e in sa vida de sa genti nosta puru: su disígiu ispedhiosu de un'àtera calidadi de sa vida, su servítziu contivigiosu e onestu, su bonu acatu po is istràngius, is sinnalis de paxi e de perdonu, su contivígiu de is voluntàrius po is malàdius suferentis, su sensu de s'arrexoni e su disígiu de paxi, s'agiudu a chini tenit bisóngiu, s'arrespetu po sa dignidadi de s'ómini e de sa fémina, sa nàscia de àterus valoris, su bisóngiu de sintzillidadi, su disígiu de istai che fradis, un'ànimu prus che àteru religiosu.

4 § 4. Is Sardus, po cantu diferentis de unu logu a s'àteru, tenint *un'identidadi unitària manna*. Si podit fuedhai diaderus de “pópulu sardu”, *cun piessignus suos culturalis distintivus e una língua cosa sua*. Custu ispiegat su *sentidu de èssiri Sardus, genti de Sardigna*, de tènneri una *sardidadi*, càrriga de cultura cristiana, carculada arrichesa umana de allogai e de contivigiai.

Sa sesta dí

S'annúntziu de su Vangelu depit èssiri sèmpiri incarnau e innestau in sa cultura de sa genti.

De su Concíliu Plenàriu Sardu

84 § 1. Medas e diferentis funt is culturas chi si agatant, nàscias gràtzias a sa capacidadi ratzionali e simbólica de sa persona umana, cosa chi anti formau is pópulus diferentis e chi s' istória si at fatu connòsciri, e s'esisténtzia etotu de su cristianu si agatat *in d-una cultura distinta*. Sa Crésia, nàscida de su Fuedhu de Deus fatu a Ómini, in sa missiõni sua andat avatu de sa lógica de s'incarnatzioni: *pígat sa realtadi de sa vida umana, istórica, chi est sa cultura de sa genti, dhoi ponit arrèxinis* e, comentu fait su frammentu in sa pasta (cf. Mt 13, 33), dha fait frammentai, a manera chi *de issa etotu* si orientit a sa lógica de su

Sa cuinta die

Singiales de isperàntzia, s'unidade e sa créschia culturale de is Sardos.

De su Concíliu Plenàriu Sardu

4 § 1. § 1. Como nosi praghet de fàere a biere unos cantu singiales bonos de sa realtade de oe de su pópulu nostu. Difatis, ca credeus in su Segnore arresuscitau seus seguros chi in sa realtade de is Sardos, che in totu su Mundhu, est sèmpere presente e nosi ànimat s'Ispíridu Santu, chi si faet a biere cun medas singiales de bene e de isperàntzia incarnaos in su coro e in sa vida de sa gente nosta puru: su disígiu ispedhiosu de un'àtera calidade de sa vida, su servítziu contivigiosu e onestu, su bonu acatu po is istràngios, is singiales de paghe e de perdonu, su contivígiu de is voluntàrios po is malàios suferentes, su sensu de s'arrexone e su disígiu de paghe, s'agiudu a chie tenet bisóngiu, s'arrespetu po sa dignidade de s'ómine e de sa fémina, sa naschia de àteros valores, su bisóngiu de sintzillidade, su disígiu de istare che frades, un'ànimu prus che àteru religiosu.

4 § 4. Is Sardos, po cantu diferentes de unu logu a s'àteru, tenent *un'identidade unitària manna*. Si podet foedhare abberu de “pópulu sardu”, *cun piessignos suos culturales distintivos e una límba cosa sua*. Custu ispiegat su *sentidu de èssere Sardos, gente de Sardigna*, de tènneri una *sardidade*, càrriga de cultura cristiana, craculada errichesa umana de chistire e de contivigiare.

Sa sesta die

S'annúntziu de su Vangelu depet èssere sèmpere incarnau e innestau in sa cultura de sa gente.

De su Concíliu Plenàriu Sardu

84 § 1. Medas e diferentes funt is culturas chi si agatant, naschias gràtzias a sa capacidade ratzionale e simbólica de sa persona umana, cosa chi anti formau is pópulos diferentes e chi s' istória nosi at fatu connòschere, e s'esisténtzia etotu de su cristianu si agatat *in d-una cultura distinta*. Sa Crésia, naschia de su Foedhu de Deus fatu a Ómine, in sa missione sua andhat avatu de sa lógica de s'incarnatzione: *pígat sa realtade de sa vida umana, istórica, chi est sa cultura de sa gente, dhuè ponet arraighinas* e, comentu faet su frammentu in sa pasta (cf. Mt 13, 33), dha faet frammentare, a manera chi *de issa etotu*

regnu de Deus. In custa prospetiva si ponit su raportu de su Vangelu cun is culturas. Sa Crésia connoscit e aprétziat su valori de is culturas; proponit su Vangelu a diàlogu cun custas, ponit in custas, coment'e sèmini, sa “Bona Noa”; *si serbit de is metrus intelletualis e simbólicus chi dhas distínguit po cumprèndiri e ispiegai mellus fintzas su Vangelu.*

Giai de su cuméntzu de s'annúntziu evangélicu “a totu is natzionis” (Mt 28, 19ss), is testimòngius e ministrus de sa Paràula si funt istèrrius in is diferentis regionis de su Mundu e anti connotu culturas diferentis, pruscatotu sa greca, e cun is “paràulas” de custas culturas ant annuntziau sa Paràula de Deus (Cf. Atti degli Apostoli). Est aici chi sa primu comunitadi cristiana, *sighendi in su tempus e in is logus su mistèriu de s'incarnatzioni de su Foedhu eternu*, animada de s'Ispíridu Santu, at postu su sèmini bonu de su Vangelu de sa vida e de sa paxi in sa cultura de is pópulus chi at atobiau in su mòri sú. Aici, “imbiada a totu is pópulus de dónnia tempus e logu, sa Crésia no si acàpiat a una síngula e a peruna arratza e a peruna natzioni, a peruna genia de istadu, a peruna manera distinta de bíviri, a peruna costuma antiga e ni moderna [...], ma intrat in comunioni cun is diferentis culturas; custa comunioni *arricat tanti sa Crésia cantu is diferentis culturas*” (*Gaudium et spes*, n. 58; cf. nn. 57-62).

Sa sétima dí

S'avaloramentu de sa língua sarda primu sinnali de inculturatzioni de sa fidi.

De su Concíliu Plenàriu Sardu

100. S'impreu de sa língua sarda in sa liturgia. Su Concíliu, fendi adóbias a s'isperàntzia de medas chi fintzas in sa língua sarda bint unu médiu bonu po comunicai sa fidi a su pópulu nostu, ndi proponit un'avaloramentu comenti si depit. Iscít chi gràtzias a sa língua sarda is generatzionis *anti passau s'una a s'àtera* unu grandu patrimóniu de fidi e de sabidoria cristiana *chi fait parti de sa cultura de sa vida* de is Sardus. Sa língua materna sarda est apretziada e onorada po is pregadorias, personalis o colletivas, *chi nosi anti lassau is mannus* e chi tocat de arregòlliri e manigiai: custas pregadorias tenint, in prus de s'arrichesa de su chi nant, medas bortas prus de bonu, fintzas s'incantu de unu patrimóniu chi

si orientet a sa lógica de su regnu de Deus. In custa prospetiva si ponet su raportu de su Vangelu cun is culturas.

Sa Crésia connoschet e aprétziat su valore de is culturas; proponet su Vangelu a diàlogu cun custas, ponet in custas, coment'e sèmene, sa “Bona Noa”; *si serbit de is metros intelletuales e simbólicus chi dhas distinghet po cumprèndhere e ispiegare méngius fintzes su Vangelu.*

Giai de su cuménciu de s'annúntziu evangélicu “a totu is natziones” (Mt 28, 19ss), is testimòngios e ministros de sa Paràula si funt istèrrius in is diferentes regiones de su Mundhu e ant connotu culturas diferentes, pruschetotu sa greca, e cun is “paràulas” de custas culturas ant annuntziau sa Paràula de Deus (Cf. Atti degli Apostoli). Est deosi chi sa primu comunitade cristiana, *sighendho in su tempus e in is logus su mistèriu de s'incarnatzione de su Foedhu eternu*, animada de s'Ispíridu Santu, at postu su sèmene bonu de su Vangelu de sa vida e de sa paghe in sa cultura de is pópulos chi at atobiau in su caminu suo. Deosi, “imbiada a totu is pópulos de dónnia tempus e logu, sa Crésia no si acàpiat a una síngula e a peruna arratza e a peruna nazione, a peruna genia de istadu, a peruna manera distinta de bívere, a peruna costuma antiga e ne moderna [...], ma intrat in comunione cun is diferentes culturas; custa comunione *errichit tanti sa Crésia cantu is diferentes culturas*” (*Gaudium et spes*, n. 58; cf. nn. 57-62).

Sa sétima die

S'avaloramentu de sa limba sarda primu singiale de inculturatzione de sa fide.

De su Concíliu Plenàriu Sardu

100. S'impreu de sa limba sarda in sa liturgia. Su Concíliu, atobiandho a s'isperàntzia de medas chi fintzes in sa limba sarda bint unu médiu bonu po comunicare sa fide a su pópulu nostu, ndhe proponet un'avaloramentu comente si depit. Ischit chi gràtzias a sa limba sarda is generatziones *anti passau s'una a s'àtera* unu grandhe patrimóniu de fide e de sabidoria cristiana *chi faet parte de sa cultura de sa vida* de is Sardos. Sa limba materna sarda est apretziada e onorada po is pregadorias, personales o colletivas, *chi nosi anti lassau is mannos* e chi tocat de arregòllere e impreare: custas pregadorias tenent, in prus de s'errichesa de su chi narant, medas bortas prus de bonu, fintzes s'incantu de unu patrimóniu

afundat *is arréxinis in sa manera connota de pentzai e in is sentidus de is Sardus.*

Po cussu, arripetendi e osservendi is normas chi oi régulant sa liturgia, fait a manigiai sa língua sarda po cantai testus iscioberaus cun critériu in calencuna ocasioni de celebratzioni e de pregadoria, o segundu s'ocasioni in sa vida de una comunitadi. In prus at a tocai de istudiai, cun seriedadi culturali e cumpeténtzia teológica e pastorali, un'impreu prus largu de su sardu in sa liturgia.

Totu custu tocat de dhu fai po avalorai su patrimóniu chi nosi anti lassau is generatzionis passadas, po circai una comunicatzioni de sa fidi prus incarnada in sa vida de dónnia dí de is Sardus e fai una comunioni eclesiali sintzilla.

S'otava dí

Sa formatzioni teológica po s'inculturatzioni de sa fidi.

De su Concíliu Plenàriu Sardu

115 § 8: In sa formatzioni de is seminaristas, in is istúdius de teologia e in s'isperiéntzia de ministrus, serbit un'istúdiu nou e istima noa po is traditzionis litúrgicas in Sardigna e s'istória de is Santus, possíbbilis fintzas gràtzias a is connoscéntzias noas de s'istória de sa Crésia; e in prus, po chi is istudentis de teologia *siant preparaas mellus a cumprèndiri e favorèssiri su raportu inter fidi, devotzioni popolari e cultura, tocat de pònniri in is programmas de istúdiu de sa Pontificia Facoltadi Teológica de sa Sardigna s'antropologia culturali chi pertocat su sentidu religiosu de is Sardus. Is maistus de sa catechesi, preparaas issus puru in agiografia, liturgia e antropologia culturali, in s'imparu chi donant presentendi is beridadis de sa fidi de sa Bíbbia depint circai de fai una síntesi tra custas e su comentu dhas anti bívias personalmente is Santus veneraus coment'e patronus e ammostaus a sa genti coment'esémpius de santidadi; depint isciri biri e ammostai is diferéntzias tra is formas de piedadi cristiana sintzilla e is formas chi no funti cristianas.*

87 § 1: Segundu is leis de s'Istadu italianu oi in vigori, s'imparu de sa religioni católica me is iscolas tenit un'iscopu educativu e culturali. S'iscola est de seguru unu logu privilegiu de *inculturatzioni de sa Bona Noa de su Vangelu*, cun totu chi custas leis tenint límities chi si depit agiudai a cambiari in mellus.

chi afundhat *is arraighinas in sa manera connota de pentzare e in is sentidos de is Sardos.*

Po cussu, arripetandho e osservandho is normas chi oe régulant sa liturgia, faet a manigiare sa limba sarda po cantare testos isceberaos cun critériu in calencuna occasione de celebratzione e de pregadoria, o segundhu s'occasione in sa vida de una comunitade. In prus at a tocare de istudiare, cun seriedade culturale e cumpeténtzia teológica e pastorale, un'impreu prus largu de su sardu in sa liturgia. Totu custu tocat de dhu fàere po avalorare su patrimóniu chi nosi anti lassau is generatziones passadas, po cricare una comunicatzione de sa fide prus incarnada in sa vida de dónnia die de is Sardos e fàere una comunione eclesiale sintzilla.

S'otava die

Sa formatzione teológica po s'inculturatzione de sa fide.

De su Concíliu Plenàriu Sardu

115 § 8: In sa formatzione de is seminaristas, in is istúdios de teologia e in s'isperiéntzia de ministrus, serbit un'istúdiu nou e istima noa po is traditziones litúrgicas in Sardigna e s'istória de is Santos, possíbbiles fintzes gràtzias a is connoschéntzias prus reghentes de s'istória de sa Crésia; e in prus, po chi is istudentes de teologia *siant preparaas méngius a cumprèndhere e favorèssere su raportu inter fide, devotzione popolare e cultura, tocat de pònnere in is programmas de istúdiu de sa Pontificia Facoltade Teológica de sa Sardigna s'antropologia culturale chi pertocat su sentidu religiosu de is Sardos. Is maistos de sa catechesi, preparaas issos puru in agiografia, liturgia e antropologia culturale, in s'imparu chi giaent presentandho is beridades de sa fide de sa Bíbbia depent cricare de fàere una síntesi tra custas e su comentu dhas anti bívias personalmente is Santos veneraos coment'e patronos e ammostaos a sa gente coment'esémpios de santidade; depent ischire biere e ammostare is diferéntzias tra is formas de piedade cristiana sintzilla e is formas chi no funti cristianas.*

87 § 1: Segundhu is leis de s'Istadu italianu oe in vigore, s'imparu de sa religioni católica in is iscolas tenet un'iscopu educativu e culturale. S'iscola est de seguru unu logu privilegiu de *inculturatzione de sa Bona Noa de su Vangelu*, cun totu chi custas leis tenent límities chi si depet agiudare a cambiare in méngius.

Sa nona dí

Unu puntu distintu po cumprobai una fidi chi s'innestat bèni in sa cultura: guerras e educatzioni a sa paxi.

De su Concíliu Plenàriu Sardu

107 § 10. Su sentidu de cuncórdia, perdonu e peniténtzia, depit preni sa vida de su cristianu dónnia dí fintzas a essiri costuma de vida, disponibbilitadi a s'atóbiu, unu fai in famíglija e cun sa genti. In Sardigna, aundi po diferentis motivus de istória e de cultura s'idea de su disacórdiu, de s'arvesa e de sa vengàntzia est a bortas arrabiosa, s'atividadi pastorali de sa Crésia depit *donai importu mannu a su sentidu cristianu de sa cuncórdia e de su perdonu.*

Is cristianus tocat chi siant testimòngius cumbintus e fatoris de *una mentalidadi de diàlugu, de paxi, de perdonu, in sa famíglija e in sa bidha, lassendi a pèrdire is vengàntzias, is discórdias, is certus e disamistadis.*

142 § 1. Biendi malefatas gravis che a is mortis, is secuestrus, isdorrobbatórius, bombas, furas e fogus po vengàntzia, arricchimentu, ódius e disamistadis, comentì ndi faint personas nàscias e educadas in sa comunidadi nosta cristiana chi ant arriciu is sacramentus e fatu su catechismu *tocat, coment'e Crésia, de si pregontai cantu est intrau aintru su cristianésimu* in personas e famíglias e, pruschetotu, ita tocat a fai. Is Obispu de sa Sardigna, in su messàgiu chi de pagu anti mandau a is comunidadis cristianas a propòsitu de sa cangrena de is secuestrus de personas, anti nau chi is secuestrus significant “cantu pagu su Vangelu de Cristus at cambiau sa vida e su cumportamentu de medas cristianus batiaus”.

Cantu su predicai su Vangelu càmbiat su cumportamentu est de seguru cosa chi si podet pregontai po dónnia tempus de s'istória e po totu is logus de su Mundu. Ma *sa pregonta bollit nàrriri chi teneus bisòngiu de una evangelizatziòne e inculturatziòne chi fait crèschire in s'ànima sa fide cristiana e portat is cristianus a passai de is cumportamentus isceti de apariéntzia a su èssiri cristianus ca ant iscioberau un'ideali de vida cunforma a su Vangelu. Est chistioni de si ndi bogai abbitùdinis secularis de pecai e fai mali po cambiai is cumportamentus e totu sa vida a comentì nosi proponit su Segnori Gesugristu, cun s'ùnicu iscopu de su bèni, s'arrexoni, s'istima, su perdonu.*

Sa nona die

Unu puntu distintu po cumproare una fide chi s'innestat bene in sa cultura: gherras e educatzione a sa paghe.

De su Concíliu Plenàriu Sardu

107 § 10. Su sentidu de cuncórdia, perdonu e peniténtzia, depet prènnere sa vida de su cristianu dónnia die fintzes a essire costuma de vida, disponibbilitade a s'atóbiu, unu fàere in famíglija e cun sa gente. In Sardigna, inue po diferentes motivos de istória e de cultura s'idea de su disacórdiu, de s'arvesa e de sa vengàntzia est a bortas arrabiosa, s'atividade pastorale de sa Crésia depet *giare importu mannu a su sentidu cristianu de sa cuncórdia e de su perdonu.*

Is cristianos tocat chi siant distimòngios cumbintos e fatores de *una mentalidade de diàlugu, de paghe, de perdonu, in sa famíglija e in sa bidha, lassandho a pèrdere is vengàntzias, is discórdias, is certos e disamistades.*

142 § 1. Biendho malefatas graves che a is mortes, is secuestrus, orrobbatórius, bombas, furas e fogos po vengàntzia, arricchimentu, ódios e disamistades, comentì ndhe faent personas naschias e educadas in sa comunidade nosta cristiana chi ant erriciu is sacramentos e fatu su catechismu *tocat, coment'e Crésia, de nosi pregontare cantu est intrau aintro su cristianésimu* in personas e famíglias e, pruschetotu, ite tocat a fàere. Is Píscamos de sa Sardigna, in su messàgiu chi de reghente anti mandhau a is comunidades cristianas a propòsitu de sa cranghena de is secuestrus de personas, anti nau chi is secuestrus significant “cantu pagu su Vangelu de Cristos at cambiau sa vida e su cumportamentu de medas cristianos batiaus”.

Cantu su preigare su Vangelu càmbiat su cumportamentu est de seguru cosa chi si podet pregontare po dónnia tempus de s'istória e po totu is logos de su Mundhu. Ma *sa pregonta bollet nàrrere chi aus bisòngiu de una evangelizatziòne e inculturatziòne chi fait crèschere in s'ànima sa fide cristiana e portat is cristianos a passare de is cumportamentos solu de apariéntzia a su èssere cristianos ca ant isceberau un'ideale de vida cunforma a su Vangelu. Est chistione de si ndhe bogare abbitùdines seculares de pecare e fàere male po cambiare is cumportamentos e totu sa vida a comentì nosi proponet su Segnore Gesugristu, cun s'ùnicu iscopu de su bene, s'arresone, s'istima, su perdonu.*

142. Elementus de impegnu pastorali contras a su maluvàiri.

§ 3. S'impegnu po educai is cusciantzias no si depit lassai totu a su chi si fait candu càpitat o a s'apretu de sa disaura. Depit èssiri, a su contràriu, unu mòri de educatzioni chi si pigat e si sighit cun firmesa. Aici arrresurtat craru s'importu de una *catechesi bèni cuncordada chi si fait a s'atenta e de interessai totu sa vida personali e colletiva*. Custu est su primu trabballu de sa pastorali de sa Crésia contras a su maluvàiri.

Totu paris cun s'educatzioni tocat a circai de menguai sa solidadi de is personas, de is famíglia e de totu sa genti, ca est arréxini de su maluvàiri: tocat de menguai su mancamentu de istima. S'impegnu pastorali depit èssiri puru incarrerau a fai crèsciri sa cultura e s'arrespetu de sa vida, de pigai coment'e bèni sacru, depit fai crèsciri una cultura chi fait cambiai s'ideali falsu de su gualàngiu fàcili, de su manígiu de dinai e cosas a fuliadura, de su pagu arrespetu po sa vida e po is personas [...], *s'ideali falsu de sa fortza e de sa "balentia", s'idea gravi chi sa fidi no càmbiat sa vida; serbit una cultura chi fait pentzai chi su maluvàiri si podit binchi, chi podeus cambiai fintzas is malis incangrenaus.*

142. Elementos de impegnu pastorale contras a su maluvàere.

§ 3. S'impegnu po educare is cusciantzias no si depet lassare solu a su chi si faet candho cumbinat o a s'apretu de sa disaura. Depet èssere, a su contràriu, unu caminu de educatzione chi si pigat e si sighit cun firmesa. Deosi arrresurtat craru s'importu de una *catechesi bene cuncordada chi si faet a s'atenta e de interessare totu sa vida personale e colletiva*. Custu est su primu treballu de sa pastorale de sa Crésia contras a su maluvàere.

Totu paris cun s'educatzione tocat a cricare de menguare sa soledade de is personas, de is famíglia e de totu sa gente, ca est arraighina de su maluvàere: tocat de menguare su mancamentu de istima.

S'impegnu pastorale depet èssere puru incarrerau a fàere crèschere sa cultura e s'arrespetu de sa vida, de leare coment'e bene sacru, depet fàere crèschere una cultura chi faet cambiare s'ideale falsu de su gualàngiu fàcile, de su manígiu de dinari e cosas a fuliadura, de su pagu arrespetu po sa vida e po is personas [...], *s'ideale falsu de sa fortza e de sa "balentia", s'idea grave chi sa fide no càmbiat sa vida; serbit una cultura chi faet pentzare chi su maluvàere si podet binchere, chi podeus cambiare fintzes is males incangrenaus.*

Cantu de meditazioni**Ammanitzade!***fuedbus de M. Pudbu; música de P. Marras (2008)*

Solo: Si sos froes chi chircades
sunt de amore!

Coro: Si sos froes chi chircades
sunt de amore!

Solo: Su caminu ammanitzade
de su coro e de sa mente
Ca est colendhe su Signore!

Solo: Si sos froes chi chircades
sunt de amore!

Coro: Si sos froes chi chircades
sunt de amore!

Solo: Su caminu adderetade
de su coro e de sa mente
Ca est colendhe su Signore!

Solo: Si sos froes chi chircades
sunt de amore!

Coro: Si sos froes chi chircades
sunt de amore!

Solo: Su caminu imparisade
de su coro e de sa mente
Ca est colendhe su Signore!

Solo: Si sos froes chi chircades
sunt de amore!

Coro: Si sos froes chi chircades
sunt de amore!

Solo: In sa zanna est isetendhe:
AbberídeLi a intrare,
Abberide, est su Signore!
Bi est sa lughe e bi est sa paghe,
Su giardinu est de sa Vida,
Si bi abbitat su Signore,
S'Emmanuele in su giardinu,
Cuntentesa infinida
In su coro e in sa mente!

Opuru si cantat su Polisalmu, comentu s'ghit, segundu su tonu antigu:

Cantu de su Polissalmu

1. Festint is celus, gosit sa terra, *
esultai in festa, o montis.
2. Is montis portint frutu de paxi, *
dógnia campura portit frutu de giustítzia.
3. Ca est benendi su Segnori nostu, *
e de totu is pòburus at a tenni piedadi.
4. De is celus altus arrosada e de is nuis calit
giustítzia, *s'apèrgiat sa terra e boghit salvesa.
5. Arregodadindi de nosu, o Segnori,
abbisitanosì cun s'aggiudu cosa tua.
6. Ammostanosì, Segnori, sa misericórdia tua,
e donanosì sa salvesa tua.
7. Imbiai sa mandada a su dominadori de totu
sa terra, *de sa citadi aillargu de su desertu
fintzas a su monti de sa filla de Sion.
8. Beni a nosì libberai, Segnori, Deus Totu
Poderosu, * torrasì faci e ponisì in salvamentu.
9. Beni, Segnori, e abbisitanosì in paxi ,
eus a fai festa ananti tuu cun totu su coru.
10. Eus a connosci, Segnori, in terra nosta is
caminus tuus, * in mesu de totu is gentis sa
salvesa tua.
11. Scidandi, Signori, totu sa fortza tua, *
e beni a salvamentu nostu.
12. Beni, Segnori, e non bollas istentai: *
perdona is culpas de sa genti cosa tua.
13. Oh ! Si tui iast a bolli oberri is celus e cabai
acantu nostu: * ananti tuu su monti e sa
campagna iant a bogai torra frutu.
14. Beni, e torrasì faci , Segnori, *
tui, su rei, sétziu in altu de is Cherubbinus.
15. Siat glória a Deus su Babbu, siat glória a
Deus su Fillu, * e paris cun issus sa glória siat a
Deus, s'Ispíridu.
16. Comenti fiat in su printzìpiu, imoi e sèmpiri,
* siat glória in dógnia edadi, in sèculus e sèculus.
Amen-Gésus.

1. Festent sos chelos, goset sa terra, *
esultade in festa, sos montes.
2. Sos montes portent frutu de paghe, *
dogni campura portet frutu de giustítzia.
3. Ca est benendhe su Segnore nostru, *
e de totu sos pòberos at a tenner piedade.
4. De sos chelos altos lentore e de sas nues calet
giustítzia, * si abberzat sa terra e brotet salvesa.
5. Ammèntadi de nois Segnore, *
e imbisitanos cun s'azudu tuo.
6. Mústranos, o Segnore, sa misericórdia tua, *
e dònanos sa salvesa tua.
7. Imbiade sa mandhada a su dominadore de totu
sa terra, * dae sa tzitade aillargu de su desertu finas
a su monte de sa fiza de Sion.
8. Beni a nos libberare, Segnore, Deus Totu Poderosu,
* mústranos sa cara tua e pònenos in salvamentu.
9. Beni, Segnore, a nos fàghere imbisita in paghe, *
amus a fàghere festa addannanti tuo cun totu su coru.
10. Amus a connòschere, Segnore, in terra nostra
sos caminos tuos, * in mesu a totu sas zentes sa
salvesa tua.
11. Ischídandhe, Segnore, totu sa fortza tua, *
e beni a salvamentu nostru.
12. Beni, Segnore, e no cherzas istentare, *
perdona sas culpas de sa zente tua.
13. Oh!, si tue cherias abbèrrere sos chelos e falare
a nois acanta, * addananti tuo montes e campagnas
tiant batire torra frutu.
14. Beni e mústranos sa cara tua, o Segnore, *
tue su re, sétzidu in altu de sos Cherubbinos.
15. Siat glória a Deus su Babbu, siat glória a Deus,
su Fizu, * e paris cun issus sa glória siat a Deus,
s'Ispíridu.
16. Comente fit in su printzìpiu, como e semper, *
siat glória in donzi edade, in sèculos e sèculos.
Amen-Gésus.

Istruzionis e esortazionis in s'assemblea.

*Chini chistianat, cumentzat e fìnit nendi: Fradis e sorris, pregai po mimi, po chi potza cumprendi mellus impari cun bosatrus sa paràula e totu is fuedbus chi eus ascurtau. Si rispundit: **Deus nos intendat.***

III) RITUS DE ADORATZIONI E DE COMUNIONI

Apustis de s'esortatzioni, si cantat s'Innu (cun su tonu de En clara vox). In su mentris, si fait s'Espositzioni.

Innu po s'Espositzioni de su Santíssimu

Fuedhu Creadori
e luxi de salvesa,
Gesus libberadori
iscurta a chi t'invocat.

Su pópulu in esíliu
ispetat a èssi libberu,,
iscrau de su pecau,
est bintu de sa morti.

Fradis in mesu a fradis
in mesu a nosu benis,
annúntziu de profetas,
isperu de oprimius.

Ses vida pro chi morit,
caminu a chi est circhendi,
ses libbertadi e paxi,
ses soli de giustítzia.

Sa Crésia de is redentus
ispetat a candu torras,
s'umanidadi in terra
a innui ses tui est .mirendi.

Siat glória a Deus su Babbu
sia glória a Deus su Fillu
siat glória a s'Ispíridu
impari in is sèculus. Amen.

Paraula Creadora
e lughe de salvesa,
Gesùs libberadore,
isculta a chie t'invocat.

Su pópulu in esíliu
aisetat a esser libberu,
isclavu 'e su pecadu,
est bintu dae sa morte.

Frade in mesu a frades,
tra nois tue benis,
annúntziu de profetas,
ispera de oprimidos.

Ses vida pro chie morit,
caminu a chie chircat,
ses libbertade e paghe,
ses sole de giustítzia.

Sa Crésia 'e sos redentos
aisetat chi tue torres,
s'umanidade in terra
a ue ses tue est mirendhe.

Siat glória a Deus su Babbu,
siat glória a Deus su Fizu
siat glória a s'Ispíridu
umpare in sos séculos. Amen.

Pregadoria universali

Fradis e sorrís, in su mentris chi ispetaus chi torrit su Segnori nostu Gesu-Cristu, imploraus s'amistadi sua: issu chi est bénniu in su mundu po annuntzias sa nova bona de s'evangéliu, e abarrat in mesu nostu in su pani sacramentau, donit oi puru sa salvesa sua :

Un Solista narat sa "paràula" de su Segnori, e Totus rispundint cun s'invocatzioni: "Fai, o Segnori..."

Faghe, o Signore!

“Sos mios no sunt
sos pessamentos tuos”
- Sa Veridade! –
narat su Signore.
E ischit cantu
est bonu su dolore
e marigosu malu
su chi naro amore...

Fae, o Signore!

“Is mios no funt
is pentzamentos tuos”
- Sa Beridade! –
narat su Signore.
E ischit cantu
est bonu su dolore
e marigosu malu
su chi naro amore...

Fai, o Segnori!

“Is mius no funt
is pentzamentus tuos”
- Sa Beridadi! –
narat su Segnori.
E scit comenti
est bonu su dolori
e marigosu malu
su chi nau amori...

**Faghe, o Signore,
chi sa mente mia
sempre prus pisset
a manera tua!**

“Sos mios no sunt
sos sentimentos tuos”
- Sa Veridade! –
narat su Signore.
E in su coro sou
est fizu e frade
comente a mie
su nemigu meu.

**Faghe, o Signore,
chi su coro meu
istimet sempre prus
comente a Tie!**

“Sos mios no sunt
sos terighinos tuos”
– Sa Veridade! –
narat su Signore.
Istradas in falada
Largas e isfaltadas
Parent prus bellas
Ma no leant a iniel

**Faghe, o Signore,
chi su pede meu
caminet sempre prus
abbia a Tie!**

“Sos mios no sunt
sos afainos tuos”
- Sa Veridade! –
narat su Signore.
Su Gòlgota est
in artu e cumprit
su miràculu de amore
de su fizu 'e Deu.

**Faghe, o Signore,
chi sas manos mias
sempre prus serbant
cun s'òpera tua!**

**Fae, o Signore,
chi sa mente mia
sempre prus pentzet
a manera tua!**

“Is mios no funt
is sentimentos tuos”
- Sa Beridade! –
narat su Signore.
E in su coro suo
est figiu e frade
comente a mimi
su nemigu meu.

**Fae, o Signore,
chi su coro meu
istimet sempre prus
comente a Tie!**

“Is mios no funt
is caminedhos tuos”
– Sa Beridade! –
narat su Signore.
Istradas in calada
Largas e isfaltadas
Parent prus bellas
Ma no portant a iniel

**Fae, o Signore,
chi su pei meu
caminet sempre prus
abbia a Tie!**

“Is mios no funt
is afainos tuos”
- Sa Beridade! –
narat su Signore.
Su Gòlgota est
in artu e cumprit
su miràculu 'e amore
de su figiu 'e Deu.

**Fae, o Signore,
chi is manos mias
sempre prus serbant
cun s'òpera tua!**

**Fai, o Signori,
chi sa menti mia
sempri prus pentzit
a manera tua!**

“Is mius no funt
is sentimentus tuus”
- Sa Beridadi! –
narat su Signori.
E in su coru suu
est fillu e fradi
comenti a mimi
su nemigu miu.

**Fai, o Signori,
chi su coru miu
istimit sempri prus
comenti a Tui!**

“Is mias no funt
is andaredhas tuas”
– Sa Beridadi! –
narat su Signori.
Istradas in calada
Largas e isfaltadas
Parint prus bellas
Ma no portant a innia!

**Fai, o Signori,
chi su pei miu
caminet sempri prus
abbia a Tui!**

“Is mius no funt
is afaingius tuus”
- Sa Beridadi! –
narat su Signori.
Su Gòlgota est
in artu e cumprit
su miràculu de amori
de su fillu 'e Deu.

**Fai, o Signori,
chi is manus mias
sempri prus serbant
cun s'òpera tua!**

Torrada po candu si faint atras invocatzionis:

S. e T.: Pregheus impari (cantendi): **Suspirat a tui, Signori, s'ànima mia.**

Sa pregadoria universalì si finit cun su Babbu Nostu, chi cumintzat puru is ritus de sa Comunioni

✠. Arregodendi is fuedhus de su Salvadori e pesaus in s'iscola sua, si atrivius a narri:

Babbu nostu, chi ses in is celus, santificau siat su nòmini tuu, bèngiat a nos su régniu tuu, fata siat sa voluntadi tua comenti in su celu aici in sa terra. Su pani nostu de dógnia dí donanosidhu oi; e perdonasí is pecaus nostus comenti nosatrus dhus perdonaus a is depidoris nostus, e non si lessis arrui in tentatzioni, ma libberanosí de mali.

Libberanosí, Segnori, ti pregaus, de dógnia mali, | cuncedi paxi in vida nosta, † e chi s'agiudat sa misericórdia tua, | eus a èssiri sèmpiri libberus de su pecau ~ e a s'amparu de dógnia timoria: * in s'abetu de s'isperàntzia santa | chi torrit su Salvadori nostu Gesu-Cristu.

℟. A tui su régniu e s'onnipoténtzia, a tui sa glória in eternu.

Segnori Gesu-Cristu, chi as nau a is Apòstulus tuus: bosì lassu sa paxi, bosì dòngiu sa paxi mia: no castis a is pecaus nostus, ma a sa fidi de sa Crésia tua; e cufromma a sa voluntadi tua donadhi paxi e unidadi. Tui chi bivis e régneas, imoi e in sèculus e sèculus.

℟. Amen.

✠. Sa paxi de su Segnori nostu siat sèmpiri cun bosatrus.

℟. E abarrit puru cun tegus.

✠. Donaisì sa paxi.

✠ Ammentèdenos de sas paràulas de su Salvatore, e pesados in s'iscola sua, nos atrivimus a nàrrere:

Babbu nostru, ch'istas in sos chelos, santificadu siat su nomen tuo, benzat a nois su regnu tuo, fata siat sa voluntade tua, comente in su chelu gai in sa terra. Su pane nostru de donzi die dona nos oe, e perdona a nois sos peccados nostros comente nois perdonamus a sos inimigos nostros, e no nos lasses rúere in tentatzione, ma libera nos dae male.

Libbera nos, ti pregamus, Signore, dae donzi male, | cuntzede paghe in vida nostra, † e si nos agiudat sa misericórdia tua, | amus a biver semper libberos dae su pecadu ~ e seguros dae donzi timoria, * in s'isettu de s'isperàntzia santa, | chi torret su Salvatore nostro Gesu Cristu.

℟. A tie su regnu e s'onnipotèntzia, a tie sa glòria in eternu

Signore Gesu-Cristu, chi as naradu a sos Apòstulos tuos: Bos lasso sa paghe, bos do sa paghe mea, no abbàides a sos peccados nostros, ma a sa fide de sa Crèsia tua e cufromma a sa voluntade tua daeli paghe e unidade. Tue chi bives e regnas, como e in séculos e séculos.

℟. Amen.

✠. Sa paghe de su Signore abbarret cun bois.

℟. E abbarret cun tegus puru.

✠. Dàdebos sa paghe.

Tantum Ergo

(tradutzioni de Mons. Pilo,
obispu de Ales, 1786)

Custu grandu Sacramentu
venereus umiliaus,
e coment'e nui a su bentu
cedant is ritus passaus :
e su chi ogu non bidit
accetteus cum firma fidi.

A Deus Babbu onnipotenti
e a su Fillu Redentori,
cun su coru e cun sa menti
alabeus cun grandu onori;
e siat puru onori uguali
a s'Amori eternali. Amen.

∇. Pani de celu nos as donau

✠. **Pani chi a totu cantus donat sa vida.**

∇. Pregheus. Deus de amistadi, chi in su pani
sacramentau nos as lassau s'ammentu de sa
bénnida tua, fai chi, pighendi parti a su mistériu
de sa vida, passioni, morti e resurretzioni tua, |
sias nos puru totu impari in sa Crésia corpus
donau a salvesa 'e su mundu. Tui chi bivis e
régrias in sèculus e sèculus. T. **Amen.**

Tantum ergo

(tradutzione de Mons. Pilo,
piscamu de Ales, 1786)

Custu grandhe sacramentu
veneremus umilados
e coment'e nue a su 'entu
tzedant sos ritos passados:
e su chi ogu no bidet
atzetemus cun firma fide.

A Deus Babbu onnipotente
e a su Fizu Redentore,
cun su coro e cun sa mente
laudeus cun grandhe onore;
e siat puru onore uguale
a s'Amore eternale. Amen

∇. Pane de chelu nos as donadu

✠. **Pane chi a totu cantos donat sa vida.**

∇. Preghemus. Deus de amistade, chi in su pane
sacramentadu nos as lassadu s'ammentu de sa
bénnida tua, faghe chi, leandhe parte in sa vida,
passione, morte e resurretzione tua, | siemus
tot'umpare in sa Crésia corpus donadu a salvesa 'e su
mundhu. Tue chi bives e regnas in sèculos e sèculos.
T. **Amen.**

Si donat sa Beneditzioni. Sempri presentendi s'Eucaristia a su pópulu, su préderu intonat sa Confessioni de sa fidi e totus rispundint cun s'acclamatzioni:

Tue nos as redimidu

Larghetto ♩ = 60

Presidenti

Man_____ nu est su mi - ste_____riu de sa fi - di no_____stra_____

Larghetto (♩ = 60)

Tu - e nos as re - de - mi - du cun sa ru - ghe tu - a_____ ei sa re - sur - re - tzi

- o - ne, nos as re - de - mi - du:_____ sal - va nos, Sal - va -

do - re,_____ sal - va nos, Sal - va - do - re de su mun - dhu.

Opuru :

Sa morti e s'arrisurrezzioni pronnunziaus

G. Orro
2005

Adagio ♩ = 56

Presidente

Man nu est su mi - ste riu de sa fi - di no - sta

Adagio ♩ = 56

Sa mor-ti tu-a e s'an-da-da tu - a nos - a-trus, Sen-no-ri, pron nun

tzia - us e s'ar - ri - sur - re - tzio - ni cun - fes - sa - us,

fin - tz'a can - du in sa glo - rias a tor - ra - i.

✠. Su Corpus e Sànguni de Gesu-Cristu, siant po nosu in saludi eterna

**Angioni donau de Deus,
chi ndi lias is pecaus de su mundu,
piedadi de nosu.**

**Angioni donau de Deus,
chi ndi lias is pecaus de su mundu,
piedadi de nosu.**

**Angioni donau de Deus,
chi ndi lias is pecaus de su mundu,
donanosì sa paxi.**

✠. Custu est s'Angioni chi Deus nosi donat:
Issu ndi liat is pecaus de su mundu.
Pretziaus is chi Deus ponit in parti de sa cena de
su Signori.

**R. Signori, non seu dignu
chi intris in domu mia:
ma nara unu fuedhu solu
e at a sanai s'anima mia.**

✠. Corpus de Cristus.

R. Amen-Gèsus.

✠. Su Corpus e Samben de Gesu-Cristu siant pro nois in salude eterna.

**Anzone donadu dae Deus,
chi ndhe leas sos peccados de su mundhu,
tene piedade de nois.**

**Anzone donadu dae Deus, chi ndhe leas sos
peccados de su mundhu,
tene piedade de nois.**

**Anzone donadu dae Deus,
chi ndhe leas sos peccados de su mundhu,
dona nos sa paghe.**

✠. Custu est s'Anzone chi Deus nos donat.
Isse ndhe leat sos peccados de su mundhu.
Pretziados sos chi Deus giamat a sa chena de su
Signore.

**R. Signore, no so dignu
chi intres in domo mea,
ma nara una paràula sola
e at a esser sana s'anima mea.**

✠. Corpus de Cristos.

R. Amen-Gèsus.

Apustis finia sa Comunioni, unu Solista o su Coru podit cantai s'antifona de sa dè, in latinu, segundu su tonu gregorianu connotu. Si no si cantat, s'intonat diretamenti su Magnificat.

Càntigu de Ringraziamentu

MAGNIFICAT

(le scansioni segnalate sono per il tono solenne)

Mannu est su Segnori: * de coru dh'ollu_cantai ; **Mannu** est su Signore: * de coro lu cherzo cantare,

Deus mi at salvau: * s'Ispíridu mi dhu fait narri **Deus** mi at salvadu: * s'Ispíridu mi lu faghet narrer cuntenta.

A mimi at sceberau, una pòbera serbidora sua. * **A mie** at seberadu, una pòvera servidora sua. *
De imoi innantis, totu is gentis mi ant a narri dae como e semper totu sas zentes mi ant a narrer benedita.

Manna m'at fatu, Deus, su Totu Poderosu, * **Manna** m'at fatu, Deus, su Totu Poderosu, *
“Santu” dhi narant, a su nòmini suu: “Santu” li narant, a su nùmene suo.

S'amistadi sua durat po sèmpiri, de generatzioni **S'amistade** sua durat pro semper, de generatzione in generatzione *
in generatzioni, * pro totu sos chi istant in sa fidelidadi sua. pro totu sos chi istant in sa fidelidade sua.

Ispanus at fatu cun su bratzu suu, * **Ispanos** at fatu cun su bratzu suo, *
is mannosus dhus at ispérdius in is trampas issoro. sos manniosos los at ispérdidos in sas trampas issoro.

Is chi cumandant, de sa sea insoru nci dhus at **Sos chi** cumandhant, dae sa sea issoro nche los at
ghetaus a terra, * ma is oprimius, in artu ndi ghetados a terra, * ma sos oprimidos, in altu
dhus at pesaus. ndhe los at pesados.

Is famius dhus at prenu de cosa bona, * is **Sos famidos** los at pienados de dogni bene, *
arricus dhus at isbuidaus e dispaciaus. sos ricos los at isboidados e dispaciados.

A Israeli, fillu suu, si dh'at leau a manu tenta, * **A Israele**, fizu suo, si l'at leadu a manu tenta, *
ca si est arregodau de s'amistadi sua. ca si est ammentadu de s'amistade sua.

Comenti aiat impromítiu a is mannos nostus, * **Comente** aiat promissu a sos mannos nostros, *
a Abram u e a s'erede u suu, po sèmpri. a Abram u e a s'eréntzia sua, pro semper.

Siat glória a Deus su Babbu, siat glória a Deus su **Siat glória** a Deus su Babbu, siat glória a Deus su
Fillu, * Fizu, *
paris cun issus sa glória siat a Deus, s'Ispíridu. e paris cun issus sa glória siat a Deus, s'Ispíridu.

Comenti fiat in su printzípiu, imoi e sèmpri, * **Comente** fit in su printzípiu, como e semper, *
siat glória in dognia edadi, in séculus e séculus. siat glória in dogni edade, in séculos e séculos.
Amen-Gésus. **Amen-Gésus.**

IV) RITUS A SA ESSIDA

☩. Pregheus impari

Gesùs, chi nascendi de sa Virgini Maria ti ses fatu fradi nostu,
tui as traballau cun manu umana,
tui as pentzau cun menti umana,
tui as istimau cun coro umanu.

Ecce homo:

ses tui, Signori sa beridadi nosta, tui ses sa saludi nosta.

Tui, Gesùs, s'òmini nou po is àterus e po Deus,
Gesùs, s'òmini nou cun is àterus e cun Deus,
Tui, pedra de fundamentu, scartada de is óminis,
ma sceberada e pretziosa ananti de Deus,
tui ses su Cristus gloriosu e bivis cun su Babbu eternu e cun s'Ispìridu Santu,
imoi e in sèculus e sèculus.

☩. Amen.

☩. Su Signori siat cun bosatrus.

☩. **E siat puru cun tegus.**

☩. Bosi benedixat s'onnipotenti Deus
Su Babbu, su Fillu ☩ e s'Ispìridu Santu.

☩. Amen.

☩. Bandai in santa paxi.

☩. Deus bollat.

O puru:

☩. Baxi cun Deus.

☩. Abarrit cun sa mama.

☩. Preghemus umpare.

Gesús, chi naschinde dae sa Vírgine Maria ti ses fatu frade nostru,
tue as trabagliadu cun manu umana,
tue as pensadu cun mente umana,
tue as istimadu cun coro umanu.

Ecce homo:

tue ses, Signore, sa veridade nostra, tue ses sa salute nostra.

Tue, Gesús, s'òmine nou pro sos àteros e pro Deus, Gesús, s'òmine cun sos àteros e cun Deus,
Tue, pedra de fundhamentu, iscartada dae sos òmines, ma seberada e pretziosa indainante a Deus, Tue ses su Cristos gloriosu e bives cun su Babbu eternu e cun s'Ispìridu Santu, como e in séculos e séculos. ☩. Amen.

☩. Su Signore siat cun bois.

☩. **E siat cun tegus puru.**

☩. Bos beneigat su Deus onnipotente,
Babbu, e Fizu ☩ e Ispìridu Santu.

☩. Amen.

☩. Andhade in paghe.

☩. Deus chertzat.

O puru

☩. Andhade cun Deus.

☩. Abbarret cun sa mama.

Si fñit cun su cantu de is Gòccius o cun d-unu atru cantu.

GOSOS

(Giovanni Delogu-Ibba, *Index Libri Vitae*, 1736)

Allégradi, cristianu,
Faghe festa e allegria
Naschendhe dae Maria
VírGINE Deus umanu.

1. Su Verbu Santu Divinu,
Fizu de su Deus Eternu
A su Babbu coeternu,
Partu de s'eternu sinu,
Aparet oe mischinu
In custu campu mundhanu

2. Cun caridade infinita
Intrínseca e naturale
Su Fizu, a su Babbu uguale,
tenzesit in mente iscrita
Ab aeterno sa visita
de s'ómINE malesanu.

3. Sendhe già feridu a morte
O mortu cun su pecadu,
Ómine disisperadu,
Si cheres chi ti aconorte,
Oe ses vàlidu e forte
cun sa gràtzia vivu e sanu.

CELESTE TESORO

(in *Canzoni popolari*, 1863)

Celeste tesoro d'eterna allegria
Dormi, vida e coro, reposa, anninia

Dormi fizu amadu
dormi cun dulzura,
non tenzas paura
d'esser perturbadu,
o verbu incarnadu
in sinu 'e Maria.

Cale bella sorte
m'at accumulapagnadu,
tenner su fizu amadu
in sa celeste corte !
Pero m'est pena forte
si penso a s'agonia

Cal'est su sentimentu
chi t'istat perturbende,
dormende e vizilende
pienu 'e pensamentu?
Cust'est pena e turmentu
in die de allegria.

Candore immaculadu
de lughe sempiterna,
sabidoria eterna
Fizu 'e Babbu increadu,
dormi, fizu istimadu,
in sinu 'e Maria.

BENÉNNIDU, SEGNORE (2008)

Benénnidu, Signore, a domo mia!
Cherzo ch'inoghe che istes sempre Tue
E siat custa totu domo tua!

Benénniu, Signore, a domo mia!
Bògio ch'inoghe bivas sempre Tue
E siat custa totu domo tua!

Benibenniu, Signori, a domu mia!
Bollu ch'innòi nci bivas sempri Tui
E siat custa totu domu tua!

Benénnidu, Signore, a domo mia!
Ti ses dignadu Tue, Eternu Amore:
As tentu dolu de su peccadore,
As tentu dolu de su male meu!

Benénniu, Signore, a domo mia!
Ti ses dignau Tue, Eternu Amore:
As tentu dolu de su peccadore,
As tentu dolu de su male meu!

Benibenniu, Signori, a domu mia!
Ti ses dignau Tui, Eternu Amori:
As tentu dolu de su peccadori,
As tentu dolu de su mali miu!

No tenzo incensu e mirra e no tenz'oro,
Ma intra, beni e leadi su coro,
Chi siat regnu tou su coro meu:
De Amore prenas Tue s'ànima mia!

No têngio incensu e mirra e no têngi'oro,
Ma intra, beni e leadi su coro,
Chi siat regnu tuo su coro meu:
De Amore prenas Tue s'ànima mia!

No tengu incensu e mirra e no teng'òru,
Ma intra, beni e pigadí su coru,
Chi siat regnu tuu su coru miu:
De Amori prenas Tui s'ànima mia!

Benénnidu, Signore, a domo mia!
Dònami un'ischentidha 'e lughe tua
Chi andhe ifatu tou in su caminu
E tenza sempre a Tie in cumpanzia!

Benénniu, Signore, a domo mia!
Giaemi un'ischintidha 'e lughe tua
Chi andhe avatu tuo in su caminu
E têngia sempre a Tie in cumpangia

Benibenniu, Signori, a domu mia!
Donamí una cincidha 'e luxi tua
Chi bandi avatu tuu in su caminu
E tenga sempri a Tui in cumpangia!

Benénnidu, Signore, a domo mia!
De fortza tua carchi pimpirida
Ti pedo de azudu ch'in sa vida
Cun tegus andhe cun sa rughe mia!

Benénniu, Signore, a domo mia!
De fortza tua crachi pimpirida
Ti pedo de agiudu ch'in sa vida
Cun tegus andhe cun sa rughe mia!

Benibenniu, Signori, a domu mia!
De fortza tua càncua pimpirida
Ti pedu de agiudu ch'in sa vida
Bandi cun Tui cun sa cruxi mia!